

हवामानावर आधारीत कृषि सल्ला (रत्नागिरी जिल्हा)

(ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, डॉ. बाळासाहेब सावंत कोंकण कृषि विद्यापीठ, दापोली आणि भारत मौसम विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने)

फोन नं.: (०२३५८) २८२३८७

ई-मेल: dpl.amfu@gmail.com

अंक ३७/२०२१

दिनांक ०७/०५/२०२१

कालावधी ५ दिवस

डॉ. प्रशांत बोडके,
विभाग प्रमुख,
कृषिविद्या विभाग
९४२०४१३२५५

डॉ. विजय मोरे,
नोडल ऑफिसर,
कृषिविद्या विभाग
९४२२३७४००९

डॉ. शितल यादव,
तांत्रिक अधिकारी
कृषिविद्या विभाग
८३७९९०११६०

मागील हवामान आठवडा सारांश (दिनांक ०१/०५/२०२१ ते ०७/०५/२०२१)							हवामानाचे घटक	हवामान पूर्वानुमान (दिनांक ०८/०५/२०२१ सकाळी ८:३० पासून १२/०५/२०२१ सकाळी ८:३० वाजेपर्यंत)				
(स्त्रोत: कृषि हवामान वेधशाळा, कृषि विद्या विभाग, कृषि महाविद्यालय, दापोली)								(स्त्रोत: प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई)				
०१/०५	०२/०५	०३/०५	०४/०५	०५/०५	०६/०५	०७/०५		०८/०५	०९/०५	१०/०५	११/०५	१२/०५
०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	पाऊस (मिमी)	१५	१०	७	०	०
३४.०	३६.४	३३.८	३६.०	३४.५	३३.९	३३.५	कमाल तापमान (अं.से)	३५	३५	३४	३४	३४
२२.०	२४.१	२०.२	२२.४	२३.१	२३.२	२१.९	किमान तापमान (अं.से)	२५	२४	२४	२४	२४
दगाळ	दगाळ	निरभ्र	निरभ्र	निरभ्र	निरभ्र	निरभ्र	मेघाच्छादन (ऑक्टा)	अंशत: दगाळ	निरभ्र	दगाळ	निरभ्र	अंशत: दगाळ
८०	८२	७३	८२	७९	८६	८०	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता	७०	७५	८१	८६	८६
४१	६७	५२	५०	६६	६८	५६	दुपारची सापेक्ष आर्द्रता	६५	६५	६४	६०	६०
४.७	५.०	४.४	४.५	५.१	५.१	४.४	वाऱ्याचा वेग(किमी/तास)	५	५	५	५	६
नै	नै	वा.प.	शांत	वा.प.	प.	प.	वाऱ्याची दिशा	पू.	द.	वा.	नै.प.	नै.प.
पाऊस (मिमी) मागील आठवडयातील				पाऊस (मिमी) १/१/२०२१ पासून आजपर्यंत			पाऊस (मिमी) गेल्या वर्षीचा					
०.०				१६.८			४१४५.४					

हवामान सारांश /इशारा

हवामान अंदाज	प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या हवामान अंदाजानुसार रत्नागिरी जिल्ह्यात दिनांक ८ ते १० मे, २०२१ दरम्यान जिल्ह्यातील तुरळक ठिकाणी हलक्या पाऊसाची शक्यता असून कमाल व किमान तापमानात फारसा बदल संभवत नसून आकाश अंशत: दगाळ राहील.
इशारा	दिनांक ७ ते ८ मे, २०२१ दरम्यान रत्नागिरी जिल्ह्यातील तुरळक ठिकाणी विजेच्या कडकडाट, मेघगर्जना आणि वाऱ्याच्या वेग अधिक राहून पाऊस पडण्याचा इशारा देण्यात आला आहे.
विस्तारित श्रेणी अंदाज	विस्तारित श्रेणी अंदाजानुसार (ईआरएफएस) कोंकण विभागात दिनांक १२ ते १८ मे, २०२१ दरम्यान पाऊस, कमाल आणि किमान तापमान हे सरासरी इतके राहण्याची शक्यता आहे.

हवामान अंदाजावर आधारीत कृषि सल्ला

पिक	अवस्था	कृषि सल्ला
सामान्य सल्ला	--	<ul style="list-style-type: none"> उष्णता वाढल्यामुळे काही कारणाने आंबा किंवा काजू बागांमध्ये वणवा लागण्याची शक्यता असते. वणव्यामध्ये सापडलेल्या आंबा, काजू बागेमधील झाडांना लगेचच पाणी देणे सुरु करणे आवश्यक असते त्यामुळे नवीन पालवी फुटेपर्यंत पाण्याचे योग्य नियोजन करावे. २५ ते ३० फुट उंच झाडांची उंची अर्ध्यापर्यंत कमी करावी तसेच इतर झाडांची उंची ८ फुटापर्यंत कमी करावी. त्यानंतर १ लिटर डांबराच्या द्रावणामध्ये ५ ग्रॅम बाविस्टीनची भुकटी मिसळून कापलेल्या फांद्यांच्या भागावर लावावे. खोडकीडीपासून संरक्षण करण्यासाठी क्लोरपायरीफॉस २० टक्के प्रवाही २० मि.ली. प्रती १० लिटर पाणी या प्रमाणात द्रावण तयार करून संपूर्ण झाड भिजवून घ्यावे. होरपलेल्या झाडांचे प्रखर सूर्यकिरणांपासून संरक्षण करण्यासाठी १ किलो चुना + १५०

		गॅम मोरचूद या प्रमाणात द्रावण तयार करून झाडाला ब्रशच्या सहाय्याने लावावे.
विशेष सल्ला	--	<ul style="list-style-type: none"> दिनांक ७ ते ८ मे २०२१ दरम्यान जिल्ह्यातील तुरळक ठिकाणी विजेच्या कडकडाट आणि मेघगर्जनेसह, वाऱ्याच्या वेगासह पाऊसाची शक्यता वर्तवली असल्याने गाई, म्हैशी इ. जनावरे झाडाखाली न बांधता सुरक्षित ठिकाणी बांधावेत तसेच पक्व पिकांची आणि तयार फळांची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. नवीन लागवड केलेल्या फळझाडांना काठीचा आधार द्यावा.
आंबा	फळधारणा	<ul style="list-style-type: none"> दिनांक ८ ते १० मे २०२१ दरम्यान तुरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पाऊसाची शक्यता वर्तवली असल्याने काढणीस तयार असलेल्या आंबा फळांची चौदा आणे (८० ते ८५ टक्के) पक्वतेला देठासह काढणी झाल्याच्या सहाय्याने सकाळी लवकर १० पर्यंत किंवा संध्याकाळी ४ नंतर पाउसाचा अंदाज घेवून करावी. उष्णतेमुळे फळांचे तापमान वाढून साक्याचे प्रमाण वाढण्याची शक्यता असते यासाठी फळांची काढणी तापमान कमी असताना करावी आणि लगेच सावलीमध्ये ठेवावी. देठकुजच्या आणि फळकूज ह्या काढणी पश्चात बुरशीजन्य रोगापासून आंबा फळांचे संरक्षण करण्यासाठी फळे काढणी नंतर लगेच ५२ अं.सें. तापमानाच्या पाण्यात १० मिनिटे बुडवून काढावीत व नंतर फळे वाळविण्यासाठी हवेशीर ठिकाणी ठेवावी. त्यानंतर प्रतवारी करून फळे पिकविण्यासाठी आढीत घालावीत. वाहतूक करण्यासाठी फळांचा रंग बदलू लागल्यानंतर कोरोगोटेट फायबर बॉक्समध्ये फळे पॅकिंग करावीत. कच्च्या आंब्याची वाहतूक करावयाची असल्यास कोरोगोटेट फायबर बॉक्समध्ये पेंड्याचा वापर करावा तसेच आंबा फळांची वाहतूक रात्रीच्या वेळेस करावी. आंबा फळांवर फळमाशीचा प्रादुर्भाव दिसून येण्याची शक्यता असल्याने बागेमधील गळलेली फळे गोळा करून नष्ट करावीत आणि आंबा फळांचे फळमाशी पासून संरक्षण करण्यासाठी विद्यापीठाने शिफारस केलेले "रक्षक फळमाशी सापळा" प्रती एकरी २ या प्रमाणात बागेमध्ये झाडांच्या उंचीप्रमाणे साधारण जमिनीपासून २ ते ३ मीटर उंचीवर राहिल अशा प्रकारे टांगावा. आंबा फळांची काढणी पूर्ण झालेल्या बागेमधील झाडावरील बांडगुळे व रोगग्रस्त वाळलेल्या फांद्या काढून बागेत स्वच्छता ठेवावी तसेच गळलेली फळे गोळा करून नष्ट करावी. मोठ्या फांद्यावरील बांडगुळे काढलेल्या भागावर बोर्डो पेस्ट लावावी. दिनांक ८ ते १० मे २०२१ दरम्यान तुरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पाऊसाची शक्यता वर्तवली असल्याने नवीन लागवड केलेल्या आंबा बागेस गरजेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे.
काजू	वाढीची अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> काजू बागेतील रोगग्रस्त,वाळलेल्या फांद्या काढून बागेत स्वच्छता ठेवावी. फांद्या काढलेल्या भागावर बोर्डो पेस्ट लावावी. दिनांक ८ ते १० मे २०२१ दरम्यान तुरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पाऊसाची शक्यता वर्तवली असल्याने नवीन लागवड केलेल्या काजू बागेस गरजेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे.
चिक्	फुलोरा	<ul style="list-style-type: none"> चिक् पिकामध्ये फुलकळी पोखरणान्या अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येण्याची शक्यता असल्याने किडीच्या सर्वेक्षणासाठी निळ्या रंगाच्या प्रकाशसापळा बागेत बसवावा. प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास नियंत्रणासाठी इमामेक्टीन बेन्झॉएट ५ टक्के एस. जी. ४.५ गॅम किंवा डेल्टामेथ्रीन २.८ टक्के प्रवाही १० मि. ली. किंवा लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ५ टक्के प्रवाही १० मि. ली. किंवा प्रोफेनोफोस ४० टक्के प्रवाही १० मि. ली. प्रती १० लिटर पाण्यात या पैकी कोणत्याही एका कीटकनाशकाची फवारणी ५० टक्के फुले आल्यावर करावी. त्यानंतर एका एका महिन्याच्या अंतराने दोन फवारण्या कराव्यात.
नारळ	फळधारणा	<ul style="list-style-type: none"> दिनांक ८ ते १० मे २०२१ दरम्यान तुरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पाऊसाची शक्यता वर्तवली असल्याने नारळ बागेस गरजेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे.
सुपारी	फळधारणा	<ul style="list-style-type: none"> दिनांक ८ ते १० मे २०२१ दरम्यान तुरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पाऊसाची

		<p>शक्यता वर्तवली असल्याने सुपारी बागेस गरजेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे.</p> <ul style="list-style-type: none"> सुपारीमध्ये पाऊसाळ्याच्या कालावधीमध्ये आर्द्रतेमुळे कोळेरोग या बुरशीजन्य रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येतो. या बुरशीचा प्रादुर्भाव फळांच्या देठावर होत असल्याने फळांची मोठ्या प्रमाणात गळ होते. कोळेरोग ह्या बुरशीजन्य रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी पावसाळा सुरु होण्यापूर्वी झाडावरील रोगट शिंपुटे, वाळलेल्या झावळ्या गोळा करून नष्ट करावेत व पानांचा बेचक्यात १ टक्का बोर्डोमिश्रणाची फवारणी पाऊसाची उघडीप पाहून करावी. त्यानंतर एका महिन्याच्या अंतराने ३ ते ४ फवारण्या कराव्यात.
खरीप भात	पूर्व मशागत	<ul style="list-style-type: none"> खरीप भात लागवडीसाठी आपल्या आवश्यकतेनुसार भात बियाण्यांची उपलब्धता करून घ्यावी. डॉ. बाळासाहेब सावंत कोंकण कृषी विद्यापीठाने हळद्व्या जाती रत्नागिरी-१, कर्जत-३ जाड दाण्यांसाठी, रत्नागिरी-५, रत्नागिरी-२४, फोंडाघाट-१, कर्जत-७, संकरित सहयाद्री-२ आणि सहयाद्री-४ बारीक दाण्यांसाठी, कर्जत-४ अतिशय बारीक दाण्यासाठी, निम गरव्या जाती रत्नागिरी-७, कर्जत-५ दाण्यांसाठी, रत्नागिरी-४, रत्नागिरी-६, पालघर-१, पालघर-२, कर्जत-६, कर्जत-९ तसेच सहयाद्री, सहयाद्री-३, बारीक दाण्यांसाठी आणि गरव्या जाती रत्नागिरी-२, रत्नागिरी-३, जाड दाण्यांसाठी, कर्जत-२, कर्जत-८, कर्जत-१० तसेच सहयाद्री-५ संकरित भात बारीक दाण्यांसाठी, खार जमिनीसाठी पनवेल-१, पनवेल-२ व पनवेल-३ क्षार प्रतिकारक भात जाती कोंकण विभागात खरीप लागवडीसाठी शिफारसीत केल्या आहेत.
हळद	पूर्वमशागत	<ul style="list-style-type: none"> हळद लागवडीसाठी जमिनीची नांगरणी करून ढेकळे फोडून प्रती गुंठा २५० ते ४०० किलो चांगले कुजलेले शेणखत मातीत मिसळावे. हळदीची लागवड सरी वरंबा पध्दतीने करताना ७५ सें.मी. अंतरावर सऱ्या पाडाव्यात. सरीच्या दोन्ही बाजूला दोन गड्ड्या मध्ये ३० सें.मी. अंतर ठेवून लागवड करावी. रुंद सरी वरंबा पध्दतीने लागवड करावयाची असल्यास ९० सें.मी. ते १ मीटरच्या गादीवाफ्यावर दोन ओळीतील अंतर ३० सें.मी. ठेवून करावी. हळद पिकास ३.७५ किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट व १ किलो म्युरेट ओफ पोटेश खते प्रति गुंठा लागवडीच्या वेळेस द्यावीत आणि नत्र खताची मात्रा २.५ किलो युरिया प्रति गुंठा तीन हप्त्यात विभागून लागवडीपासून दीड, तीन व साडेचार महिन्यांनी द्यावी. हळदीच्या ओळीलगत चर घेवून त्यात खते टाकून मातीने झाकून घ्यावीत. लागवडीसाठी जून, डोळे फुटलेले, मुळ्या विरहित मोठे गड्डे वापरावे. किडीचा आणि बुरशीजन्य रोगांच्या प्रादुर्भाव टाळण्यासाठी बीजप्रक्रिया करावी. यासाठी क्विनोलफॉस २५ टक्के प्रवाही २० मि.ली. + १० ग्रॅम कार्बेन्डॅझिम १० लिटर पाण्यात मिसळून द्रावण तयार करावेत व या द्रावणात बियाणे १५ ते २० मिनिटे बुडवून घेवून सावलीत सुकवून लागवडीसाठी वापरावे. साधारणतः २५ किलो बियाणे प्रती गुंठा लागते. हळदीची लागवड करताना जमीन वाफसा स्थितीत असताना किंवा पाणी देवून करावी.
भाजीपाला	रोपवाटिका	<ul style="list-style-type: none"> पाण्याची उपलब्धता असल्यास खरीप हंगामासाठी वांगी, मिरची, टोमेटो आणि इतर भाजीपाला पिकाची रोपे तयार करण्याकरिता रोपवाटिकेची कामे सुरु करावीत. जमिनीची नांगरणी करून ३ मी. लांब x १ मी. रुंद x १५ से.मी. उंचीचे गादीवाफे तयार करावे. वांगी, मिरची, टोमेटो पिकांवर मर रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येतो यासाठी रोग प्रतिकारक जातींची निवड करावी. सातत्याने मर रोग येणाऱ्या शेतामध्ये फेरपालट करावी तसेच तीन वर्षापर्यंत वांगी कुळातील पिके एकाच शेतात लावू नयेत.
<p>सदर कृषि सल्ला पत्रिका डॉ. बाळासाहेब सावंत कोंकण कृषि विद्यापीठ, दापोली येथील ग्रामीण कृषि मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीनुसार तयार करून प्रसारित करण्यात आली.</p> <p>अधिक माहितीसाठी नजीकच्या कृषि विद्यापीठाचे केंद्र किंवा महाराष्ट्र शासनाचे कृषि अधिकारी यांच्याशी संपर्क करावा.</p>		